

Přehled základních demografických a zdravotních ukazatelů na úrovni krajů a ČR

VERZE 2026-01.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Markéta Míšková ¹ , Tomáš Májek ¹ , Jiří Jarkovský ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	
Datum vytvoření dokumentu:	01.12.2025
Datum poslední aktualizace:	
Datum schválení pověření pro ochranu osobních údajů ÚZIS:	18.02.2026
Datum schválení poradou vedení ÚZIS:	25.02.2026
Typ výstupu:	Datový souhrn
ID výstupu:	OIS-08-02
Klíčová slova:	demografie, úmrtnost, reprodukční zdraví, hospitalizace, infekční onemocnění, dispenzarizace, nádorová onemocnění
EuroVoc:	zdravotní statistika, zdraví veřejnosti
Citace:	Míšková M., Májek T., Jarkovský J. Přehled základních demografických a zdravotních ukazatelů na úrovni krajů a ČR. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2026. Dostupné z: https://www.nzip.cz/data/2687-zakladni-demograficke-zdravotni-ukazatele-kraje-cr-datovy-souhrn . ISSN 2695-0340.
Datový souhrn dostupný na:	https://www.nzip.cz/data/2687-zakladni-demograficke-zdravotni-ukazatele-kraje-cr-datovy-souhrn
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datového souhrnu

1.1 Primární cíl

Primárním cílem tohoto datového souhrnu je poskytnout přehled základních demografických a zdravotních ukazatelů na úrovni krajů a České republiky (ČR). Společně s datovým souhrnem „Přehled základních demografických a zdravotních ukazatelů na úrovni obcí s rozšířenou působností (ORP)“ slouží jako podklad pro porovnání dat mezi jednotlivými územními celky a pro sledování regionálních rozdílů.

Souhrn je koncipován tak, aby umožnil rychlou orientaci v aktuálním stavu a vývoji vybraných ukazatelů souvisejících se zdravotním stavem a strukturou obyvatelstva. Slouží zejména k monitorování demografických trendů, nemocnosti, úmrtnosti, reprodukčního zdraví, výskytu infekcí, hospitalizací a nádorových onemocnění.

1.2 Základní informace

Datový souhrn poskytuje časové řady základních demografických a zdravotních ukazatelů na úrovni krajů a ČR. U většiny ukazatelů jsou uvedeny jak absolutní hodnoty, tak relativní ukazatele vyjádřené přepočtem na 1 000 nebo 100 000 obyvatel. U vybraných ukazatelů jsou vypočítány věkově standardizované míry metodou přímé standardizace za využití Evropské standardní populace z roku 2013. Pro výpočet relativních a standardizovaných ukazatelů jsou použita populační data k 31. 12. daného roku. Územní příslušnost ke krajům je určena podle místa bydliště pacienta. Osoby bez uvedeného bydliště nejsou do datového souhrnu zahrnuty. Detailní definice jednotlivých ukazatelů jsou popsány na prvním listu datového souhrnu.

1.3 Interpretace, informační hodnota a případné limity

Datový souhrn poskytuje přehled o demografickém vývoji a zdravotním stavu obyvatel na lokální úrovni. Umožňuje identifikovat regionální rozdíly, dlouhodobé trendy a oblasti s potenciálně zvýšenými zdravotními riziky. Do datového souhrnu nejsou zahrnuty osoby bez uvedeného bydliště. Změny územního vymezení nebo úpravy metodiky sběru dat mohou ovlivnit srovnatelnost dat v čase.

1.4 Ochrana osobních údajů

Datový souhrn je připravován v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

1.5 Klíčová slova

demografie, úmrtnost, reprodukční zdraví, hospitalizace, infekční onemocnění, dispenzarizace, nádorová onemocnění

1.6 Klasifikace dle EuroVoc

zdravotní statistika, zdraví veřejnosti

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: roční
- Formát datové sady: xlsx
- Velikost: 290 kB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datový souhrn jsou databáze zemřelých (List o prohlídce zemřelého), databáze Národního registru reprodukčního zdraví (NRRZ), databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), databáze Národního onkologického registru (NOR) a další databáze Národního zdravotnického informačního systému (NZIS), které jsou ve správě ÚZIS ČR dle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách). Dalším zdrojem dat je Informační systém infekčních nemocí (ISIN), který je definován zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 306/2012 Sb., kterou se upravují podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče a vyhláškou č. 473/2008 Sb., o systému epidemiologické bdělosti pro vybrané infekce ve znění pozdějších předpisů (vyhláška č. 275/2010 Sb. a vyhláška č. 233/2011 Sb.).

4 Obsah datového souhrnu

Datový souhrn je rozdělen do několika demografických a zdravotních oblastí. Níže jsou uvedeny hlavní ukazatele jednotlivých oblastí.

1. Demografie

- Počet obyvatel dle věku a pohlaví
- Index stárí
- Naděje dožití dle pohlaví

2. Úmrtnost celková

- Absolutní počty zemřelých dle věku a pohlaví
- Standardizovaná úmrtnost dle věku a pohlaví

3. Úmrtnost dle příčin

- Absolutní počty zemřelých na vybrané příčiny úmrtí dle pohlaví
- Standardizovaná úmrtnost na vybrané příčiny úmrtí dle pohlaví

4. Reprodukční zdraví

- Absolutní počty zemřelých dětí (do 1 roku)
- Absolutní počty potratů a umělých přerušení těhotenství
- Úmrtnost dětí (do 1 roku) na 1 000 narozených dětí
- Počty potratů a umělých přerušení těhotenství na 1 000 žen

5. Hospitalizace

- Absolutní počty hospitalizačních případů dle pohlaví
- Absolutní počty hospitalizačních případů pro vybrané skupiny diagnóz
- Počty hospitalizačních případů dle pohlaví na 100 000 obyvatel
- Počty hospitalizačních případů pro vybrané skupiny diagnóz na 100 000 obyvatel

6. Infekce

- Absolutní počty vybraných hlášených infekčních a pohlavních nemocí
- Počty vybraných hlášených infekčních a pohlavních nemocí na 100 000 obyvatel

7. Dispenzarizace

- Absolutní počty léčených pacientů dle vybraných odborností a diagnóz
- Počty léčených pacientů dle vybraných odborností a diagnóz na 100 000 obyvatel

8. Nádory

- Absolutní počty hlášených zhoubných novotvarů dle diagnóz
- Standardizovaná incidence zhoubných novotvarů dle diagnóz